

LATVIJAS NACIONĀLĀ AKREDITĀCIJAS PADOME

✉ Brīvības 55, 2.korpuss, Rīga LV 1010 ☎ +371 67373051, Fakss: +371 67362990, e-pasts: latak@latak.lv

LATVIJAS NACIONĀLĀS AKREDITĀCIJAS PADOMES SĒDES PROTOKOLS Nr. 2012-3

Rīgā,

2012.gada 8.oktobrī

Sēde notiek: 2012. gada 8.oktobrī

Sēdes sākums: plkst. 14.00

Sēde slēgta: plkst.15.35

Sēdi atklāj: Latvijas Nacionālās akreditācijas padomes priekšsēdētājs G. Zadraks

Piedalās: G.Zadraks, V.Baļicka, K.Būmanis, P.Drukis, J.Maurāns, J.Miķelsons, M.Ozoliņš, I.Pilmanis, A.Segliņa, D.Ugares vietā - I.Veinberga (pilnvara Nr.5-3/165 no 08.10.2012.), B.Vītoliņa.

Klausītāji: V.Blome, SIA „SAMC” valdes priekšsēdētājs; I.Goba, LATAK akreditācijas nodaļas vadītāja; Z.Liepiņa, Ekonomikas ministrijas valsts sekretāra vietniece; D. Matulis, EM Iekšējā tirgus departamenta Atbilstības novērtēšanas nodaļas vadītājs.

Protokolē: A.Zembaka, SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs” Informācijas un mārketinga nodaļas biroja administratore.

Sēdes darba kārtības projektā ir iekļauti šādi jautājumi:

1. Padomes sēdes atklāšana

*G.Zadraks,
LNAP priekšsēdētājs*

2. LATAK darbības prioritātes, priekšlikumi LATAK ieņēmumu palielināšanai un jaunu darbinieku piesaistīšanai

*M.Ozoliņš,
LATAK vadītājs*

3. Akreditēto institūciju uzraudzības procesa pilnveidošana. Priekšlikumi, diskusija

*M.Ozoliņš,
LATAK vadītājs
LNAP loceklis*

4. Citu jautājumu izskatīšana

LNAP priekšsēdētājs

G. Zadraks

A. Zembaka 67373051

DK 1.punkts

Padomes sēdes atklāšana

Ziņo: G.Zadraks

G.Zadraks atklāj sēdi.

M.Ozoliņš lūdz pie citu jautājumu izskatīšanas iekļaut jautājumu par 17011 standarta prasību ievērošanu attiecībā uz akreditācijas institūcijas neatkarību, un izsaka priekšlikumu izveidot darba grupu, kas izvērtētu LATAK neatkarību no citām institūcijām. Tas ir svarīgi, jo LATAK institucionāli atrodas vienā organizācijā ar Nacionālo metroloģijas biroju un Nacionālo standartizācijas biroju.

G.Zadraks piedāvā priekšlikumu izskatīt sēdes noslēgumā kopā ar citiem darba kārtībā neiekļautajiem jautājumiem.

Padomes locekļi neiebilst pret sēdes darba kārtību.

Nolemj:

1. Apstiprināt LNAP sēdes dienas kārtību.
2. Iekļaut M.Ozoliņa priekšlikumu dienas kārtības 4. punktā.

DK 2.punkts

LATAK darbības prioritātes, priekšlikumi LATAK ieņēmumu palielināšanai un jaunu darbinieku piesaistīšanai

Ziņo: M.Ozoliņš

Padomes locekļi tiek informēti, ka līdz š.g. augusta sākumam tika izsludināts konkurss uz vakantajām vadošo vērtētāju vietām LATAK. Līdz šim brīdim izvēlētas divas kandidatūras. Vienlaikus no š.g. 15.oktobra M. Ozoliņš sāk pildīt starptautisko projektu vadītāja pienākumus. Konkurss uz LATAK biroja vadītāja vietu organizē SIA „SAMC”.

Runājot par LATAK ieņēmumiem M.Ozoliņš ierosina noteikt, ka lielākās institūcijas turpmāk maksā vairāk (atbilstoši akreditēto jomu skaitam), bet mazās maksātu esošajā apmērā. Piemērojot šādu pieeju pakalpojumu cenām, LATAK varētu palielināt ieņēmumus vidēji par 25%. Šobrīd ir apkopota informācija no citām akreditācijas institūcijām par akreditāciju pakalpojumu cenām. Par LATAK prioritātēm – bīstamo iekārtu inspicēšanas jomā ir izstrādāts dokuments par papildus prasībām, galvenokārt pievēršot uzmanību tādiem komersantu darbības aspektiem kā: institūcijas neatkarības statuss, apdrošināšana (obligāti izvērtējamie riski), personāls kvalifikācija (prasības apmācību programmām, zināšanu pārbaudēm, monitoringam, inspektoriem). Vienlaikus tiek izvērtēta nepieciešamība noteikt papildu prasības komersantu slēgtajiem apakšlīgumiem. Konkretizēts ir arī inspekciju uzraudzības principi un atrunāti izņēmumi. Pagaidām projekts nav pieejams apspriedei.

G.Zadraks jautā par piedāvāto cenu paaugstināšanas ietekmi uz kopējiem LATAK ieņēmumiem.

M.Ozoliņš atbild, ka mazās laboratorijas jau pašlaik maksā atbilstoši saņemtajiem pakalpojumiem. Priekšlikums lielākoties skars lielās laboratorijas, kurām tiks paaugstināta pakalpojuma cena. Ieņēmumu daļas palielināšana atļaus palielināt darbinieku štatu par 1 līdz 2 cilvēkiem, organizēt seminārus, u.tml. aktivitātes. Nepieciešams stiprināt LATAK administratīvo aparātu, papildinot to ar papildu štata vienību.

P.Druķis uzsver, ka līdz šim LATAK pakalpojumu cenrāža saskaņošana publiskā apspriede ar Padomes locekļiem nav veikta un saskaņota. Idejiskā līmenī priekšlikums ir atbalstāms, bet viedokli paust atturas, jo rakstiskā formā pirms sēdes no LATAK priekšlikumi netika saņemti.

J.Maurāns jautā, vai nepastāv risks, ka mazās laboratorijas būs spiestas atteikties no akreditācijas daudzās jomās..

M.Ozoliņš atbild, ka laboratorijām būtu jāizvērtē vajadzība pēc akreditācijas un spēja to uzturēt.

P.Druķis neredz iespēju jeb resursus, lai piesaistītu kvalificētus ārstata vērtētājus. Cenu politika ir jāveido tāda, lai tā būtu reāla Latvijas tirgum. Pirmkārt, jānosaka pakalpojuma izmaksas, no tā izejot jāaprēķina cena. Tirgus balanss ir jāievēro. P.Druķis jautā par 2013.gada budžetu, vai tas ir apstiprināts. Jāredz budžeta plāns, plānotie ieņēmumi un izdevumi.

V.Blome atbild, ka budžeta melnraksts ir, dotāciju līmenis atbilstoši informācijai no EM pagaidām netiek mainīts salīdzinājumā ar 2012.gadu.

K.Būmanis iesaka noteikt precīzu cenu diferencēšanas metodi. Akreditācijas izmaksas laboratorijām ir atsevišķs postenis. No tā ir atkarīgas arī laboratoriju piedāvāto pakalpojumu cenas.

J.Miķelsons iesaka padomāt par iespēju piedalīties starptautiskās sistēmās un jautā kādā mērā šādas uzturēšanas sistēmas paredzēts segt no valsts dotācijām.

G.Zadraks uzskata, ka pie LATAK pakalpojumu cenu jautājuma būtu jāatgriežas, jo pašreiz nav detalizēti izstrādātu priekšlikumu ar pamatojumu un ietekmes izvērtējumu.

M.Ozoliņš informē, ka triju nedēļu laikā jauns cenrādīs tiks izstrādāts.

G.Zadraks izsaka aicinājumu LATAK viena mēneša laikā izstrādāt detalizētu priekšlikumu turpmākai LATAK pakalpojumu cenu politikai.

Nolemj:

1. Iekļaut jautājumu par LATAK pakalpojumu cenām nākamajā LNAP sēdē.

DK 3.punkts

Akreditēto institūciju uzraudzības procesa pilnveidošana. Priekšlikumi, diskusija

G.Zadraks informē un pateicās par LNAP locekļu iesūtītajiem priekšlikumiem akreditēto institūciju uzraudzības procesa pilnveidošanai, vienlaicīgi uzsverot, ka bīstamo iekārtu inspicēšana šobrīd pamatojas uz iegūto akreditāciju, bet netiek pienācīgi uzraudzīta kvalitāte, to atbildība. G.Zadraks piedāvā uz šo jautājumu raudzīties plašāk, t.sk., izvērtējot vai nebūtu nepieciešams mainīt arī tiesisko regulējumu šajā jomā.

Aicina M.Ozoliņu, saskaņā ar iepriekšējā LNAP sēdē nolemto, ziņot par priekšlikumiem turpmākiem pasākumiem akreditēto institūciju uzraudzības procesu pilnveidošanai.

M.Ozoliņš nesniedz konkrētus priekšlikumus un viedokli, bet lūdz LNAP locekļus iesaistīties diskusijā par šo jautājumu.

V.Baļicka iesaka meklēt kritērijus kā optimālāk sakārtot inspekciju darbu. Iespāids ir tāds, ka ne katrs eksperts strādā tik, cik vajadzīgs. Šim nolūkam būtu jāprecizē vadītāju atbildība, objektīvi jānosaka minimālais darba stundu skaits konkrētu iekārtu inspicēšanas veikšanai. To varētu iestrādāt esošajos standartos. Tad arī LATAK un PTAC būtu vieglāk kontrolēt negodprātīgu komersantu rīcību.

B.Vītoliņa norāda, ka ne visi LNAP locekļu iesūtītie priekšlikumi ir tikai LATAK kompetencē. Par bīstamo iekārtu uzraudzību vajag atsevišķu diskusiju. Uzsver, ka, ņemot vērā, ka šobrīd nav dzirdēti/redzēti LATAK priekšlikumi par uzraudzības efektivitātes uzlabošanu, nav iespējama pilnīga diskusija.

P.Druķis piebilst, ka runa ir konkrēti par akreditāciju, tai būtu jābūt pietiekamam filtram. Akreditācijai ir jāuztur cenu līmenis. Akreditācijas uzraudzības līmenis ir vājš. Nav pārliecības, ka akreditētās institūcijas strādā kvalitatīvi.

M.Ozoliņš atzīst, ka no akreditācijas viedokļa uzlabojumus var veikt, padziļinot ekspertu zināšanas par vērtēšanas tehniku. Ikdienā redzams, ka paziņotās un akreditētās institūcijas nepietiekami darbojas starptautiskā līmenī. Jādomā kā tehnisko jomu zināšanas pārņemt Latvijā. Salīdzinoši starptautiskajās standartizācijas institūcijās no Latvijas piedalās 3 eksperti, no Lietuvas - 78 un Igaunijas - 56. LATAK katru reizi ir jāpārliecina akreditētie

komersanti, ka viņu tiešais pienākums ir darboties Eiropas Komisijas izveidotajās paziņoto institūciju darba grupās.

Z.Liepiņa interesējas par iemesliem šādai situācijai.

M.Ozoliņš norāda, ka, pirmkārt, nav līdzekļu, nav pietiekama interese un izpratne, ka piedalīšanās starptautiskajās standartizācijas institūciju tehniskās komitejās ir primārais atbilstības novērtēšanas institūciju darbs kādā veidā mums Latvijā pārņemt tās tehniskās zināšanas, kuras tiek iestrādātas standartos.

I.Pilmanis atzīmē, ka arī pats LATAK nedarbojās tehniskajās komitejās. Tas mazina institūciju ieinteresētību.

P.Druķis izsaka priekšlikumu, ka jāorganizē darbs tehniskajās komitejās kā obligāts. Ja LATAK nepiedalās tehniskajās komitejās klātienē, tad iespējams vismaz darboties tiešsaistes diskusijās/darbā.

M.Ozoliņš atzīst, ka LATAK darbinieki ir ar savu izglītību un pieredzi konkrētās jomās. Tehnisko jomu izvērtēšanai tiek uz uzņēmuma līguma pamata tiek piesaistīti eksperti..

G.Zadraks jautā LATAK kādi praktiskie soļi līdz šim sperti, lai uzlabotu akreditēto institūciju uzraudzību, t.i., jo īpaši vērtējot to praktisko darbību.

M.Ozoliņš atbild, ka LATAK sadarbojas ar Patērētāju aizsardzības centru (PTAC): no bīstamo iekārtu reģistra (BIR) tiek pieprasīta informācija, lai vērtētu konkrētu inspektoru darbu bīstamo iekārtu jomā. Nav šķēršļu sadarbībai ar PTAC, lai akreditācijas process būtu efektīvāks.

G.Zadraks interesējas vai un kāpēc citas valsts pārvaldes iestādes sniegta informācija nevar tikt izmantota par pamatu LATAK lēmumiem, t.sk., lemjot par nepieciešamību atcelt akreditāciju kādai no institūcijām.

M.Ozoliņš atbild, ka akreditācijas lēmumi tiek pieņemti uz savas vērtēšanas rezultātiem. Diskusijās ar citiem akreditācijas institūciju vadītājiem iegūta informācija, ka viņu pieeja ir tāda pati, proti, ka akreditācijas lēmumi tiek pieņemti uz akreditācijas vērtēšanas rezultātu pamata. Vienīgi Baltkrievijā strādā savādāk, kur akreditācijas institūcija ir Gosstandart sistēmā un ja Goststandart konstatē neatbilstības, akreditācija tiek apturēta.

M.Ozoliņš norāda, ka līdz 2012.gada decembra beigām plānots veikt LATAK vadošo vērtētāju monitoringu, pārskatīt kvalitātes sistēmas procedūras, veikt apmācības. Iesūtītie priekšlikumi arī tiks ņemti vērā. Šobrīd LATAK nevar sniegt izvērtējumu un pasākumu par katru iesūtīto priekšlikumu.

J.Miķelsons iebilst, ka daļa no priekšlikumiem nonāk pretrunā ar ES savstarpējās sadarbības memorandā noteikto. Iesaka ar memorandu iepazīstināt visus LNAP locekļus, izsūtot materiālu.

M.Ozoliņš atzīst, ka LATAK darbības problēmas galvenokārt ir saistītas ar resursu trūkumu.

G.Zadraks jautā M.Ozoliņa viedokli, cik lielā mērā iepriekš minēto pasākumu kopums varētu stiprināt uzraudzības procedūras.

M.Ozoliņš atbild, ka tas stiprinās LATAK kapacitāti. LATAK prasības kļūs skaidrākas, noteiktākas. J.Maurāns jautā P.Druķim vai, viņaprāt, ir vērojama vadošo vērtētāju nekompetence.

P.Druķis atzīst, ka vērtētāji ir nekompetenti konkrētās jomās un praktiskā darbībā. Akadēmiskā izglītība ir pietiekama.

M.Ozoliņš iebilst, ka ekspertu uzdevums ir nemitīgi sekot, vai visas MK noteikumu prasības tiek iestrādātas inspicēšanas metodikās. LATAK vērtēšanās piesaista pēc iespējas labākos speciālistus no universitātēm, ražošanas uzņēmumiem vai citām kompetentām institūcijām. Latvijā zināšanu potenciāls ir tāds kāds viņš ir. Ja tas neapmierina, tad vienīgi atliek piesaistīt ekspertus no ārzemēm.

G.Zadraks secina, ka jautājumā par akreditēto institūciju uzraudzības uzlabošanu šajā sēdē no LATAK puses strukturēti priekšlikumi nav izskanējuši neskatoties uz iepriekšējā LNAP sēdē nolemtu un LATAK pausto apņemšanos mēneša laikā sniegt priekšlikumus. Uzskata, ka darbs

pie šī jautājuma ir jāpaātrina. No Ekonomikas ministrijas puses piedāvā raudzīties uz šo problēmu bīstamo iekārtu jomā plašāk un izsaka priekšlikumu - sasaukt ekspertu līmeņa darba grupu ar uzdevumu analizēt pašreizējo situāciju un sniegt priekšlikumus (rekomendācijas) LATAK darbības uzlabošanai, kā arī priekšlikumus normatīvo aktu izmaiņām, ja tādas nepieciešamas, lai stiprinātu bīstamo iekārtu tehniskās uzraudzības sistēmu valstī.

V.Baļicka atbalsta priekšlikumu.

Z.Liepiņa uzsver, ka svarīgi, lai tiktu izstrādāti priekšlikumi no LATAK puses. Visiem LNAP locekļiem tie būtu jāizsūta elektroniski vismaz divas nedēļas pirms nākošās LNAP sēdes. Sistēma ir domāta tam, lai to uzlabotu.

J.Miķelsons iebilst un prasa precizēt, kurš veido darba grupu, Ekonomikas ministrija vai Latvijas Nacionālā akreditācijas padome. Jābūt konsekventiem un jāpasaka, kurš organizēs šīs darba grupas.

Z.Liepiņa uzsver, ka svarīgākais ir tas, ka darbs tiek virzīts uz priekšu.

G.Zadraks jautā, vai kādam ir iebildumi pret šādas darba grupas izveidi EM pārziņā.

LNAP locekļiem iebildumu nav.

Nolemj:

1. Pēc Ekonomikas ministrijas iniciatīvas sasaukt eksperta līmeņa darba grupu, lai sniegtu priekšlikumus LATAK darbības uzlabošanai, kā arī izmaiņām normatīvo aktu līmenī, ja tādas nepieciešamas.

DK 4.punkts

Citu jautājumu izskatīšana

G.Zadraks lūdz, laika trūkuma dēļ, pārcelt uz nākošo LNAP sēdi citu jautājumu izskatīšanu, t. sk., M.Ozoliņa priekšlikumu par darba grupas izveidošanu par nacionālās akreditācijas institūcijas neatkarības izvērtēšanu un risku izvērtēšanā attiecībā ar citām saistītajām institūcijām.

LNAP locekļiem iebildumu nav.

Latvijas Nacionālās akreditācijas padomes priekšsēdētājs:

G. Zadraks

Protokolēja:
Tālr.: 67373051

A. Zembaka